

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Čelákovice, J. A. Komenského 414

J. A. Komenského 414, 250 88 Čelákovice

Identifikátor školy: 600 007 693

Termín konání orientační inspekce: 18. – 21. únor 2002

Čj.	025 59/02-5142
Signatura	oc5zv501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium, Čelákovice, J. A. Komenského 414 je státní střední škola. Absolventi získávají úplné střední vzdělání, studium je ukončené maturitní zkouškou. Ve škole se v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol vyučuje v osmiletém a čtyřletém studijním cyklu obor 79-02-5 GYMNÁZIUM se zaměřením všeobecným. Škola byla zařazena do sítě škol, předškolních a školních zařízení na základě rozhodnutí MŠMT č.j. 12 098/99-21 s účinností od 1. 3. 1999. Je právnickou osobou (příspěvková organizace), zřizovatelem je od 1. 10. 2001 Středočeský kraj. V současné době se v 11 třídách učí 267 žáků, kapacita školy je 400 žáků.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Vybrané předměty z humanitní sekce předmětů (český jazyk a literatura, dějepis, dramatická výchova, literární seminář)

Učební plán předmětů odpovídá vzdělávacímu programu školy s výjimkou předmětu dramatická výchova, který byl do vzdělávacího plánu prvního ročníku osmiletého gymnázia zařazen v rozporu s dikcí schváleného učebního plánu MŠMT ČR. Učební osnovy všech předmětů jsou rozpracovány a rozřazovány do plánů nesoucí název kurikulum. Plány obsahují základní výukové cíle předmětů, obsah mapuje jednotlivá témata s uvedením časového ohraničení. Zpracovaná kurikula učiva vytvářejí předpoklad koordinované a kontinuální výuky. Všechny sledované předměty jsou zařazeny do humanitní sekce předmětů, jež sleduje práci pedagogů a výsledky výuky s humanitním zaměřením. Předsedkyně sekce má velmi dobrý přehled o oblasti, kterou sleduje, každoročně bilancuje a hodnotí pracovní nasazení a výsledky celé sekce, vytyčuje priority a formuluje doporučení. Koncepční, organizační a metodickou stránku učiva konzultují jednotliví vyučující v rámci předmětových komisí, které jsou předsedkyněmi komise českého jazyka a literatury a komise dějepisu velmi dobře obsahově i strategicky vedeny. Aktuální příprava vyučujících na výuku byla z hlediska obsahu i metodické struktury sledovaných hodin velmi dobrá. Plánování a příprava výuky mají nadprůměrnou úroveň.

Výuka je vedena vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Personální podmínky mají vynikající úroveň. Další vzdělávání pedagogů, jejich kreativita a schopnost sebereflexe jsou faktory systematického a cíleného zlepšování kvality vzdělávání.

Prostory pro stávající počty žáků byly značně stísněné; tato situace je dána současnou pozicí školy, která vyučuje v náhradním prostředí. Názornost a účinnost výuky byla podpořena didaktickými pomůckami a materiály, které má škola k dispozici a které žákům umožnily pracovat s informacemi (výběr, třídění, zpracování, předávání informací). Účinná byla i práce s učebnicemi, další odbornou a uměleckou literaturou. Žákům slouží školní knihovna a počítačová učebna s připojením na Internet, které jsou běžně přístupné. K moderně pojatému vzdělávání chybělo využití videoprojekce nebo zpětné projekce především ve fázích opakování učiva. Vzhledem ke stísněným prostorům učeben nebyly plněny kvalitní psychohygienické podmínky, avšak ve vyučování byly uplatněny techniky pozitivně ovlivňující psychohygienu práce. Materiální a psychohygienické podmínky výuky mají průměrnou úroveň.

Zvolená organizace, formy a metody práce respektovaly cíle stanovené učebním programem Gymnázium. Vyučování umožnilo rozvoj žádoucích vědomostních i osobnostních kompetencí žáků, dominovalo aktivní pojetí výuky s využitím kooperativní formy práce, induktivních postupů, vysokého podílu samostatné práce s texty, snahy naučit pracovat žáky v týmu

a obhájit svůj názor. Problémové otázky, využití předmětových vztahů, aktualizace učiva, snaha o aplikaci získaných vědomostí na reálné životní situace rozvíjely tvůrčí myšlení žáků. Žáci jsou ve všech sledovaných předmětech, výjimku tvoří dramatická výchova, vedeni k umění pracovat s informacemi a výsledkem jsou obsáhlé písemné seminární práce na dané téma a ústní odborné referáty. Pojetí vyučování směřuje k uměleckému prožitku, k interpretaci textu, logické úvaze a vyvozování, k výcviku komunikativních dovedností, ke správnému a jasnému vyhodnocování zadaných úkolů. Dílčí nedostatek se projevoval v závěrečných částech hodin, které postrádaly konečné shrnutí vykládané látky, hodnocení a s ním související motivační prvky. Organizace, formy a metody práce mají velmi dobrou úroveň.

Vyučující vhodně žáky motivovali, průběžně hodnotili jejich činnosti, oceňovali jejich dobrou práci a snahu, posilovali jejich sebedůvěru. Povzbuzující apely prolínaly celou výukou, zařazování činností a úkolů motivovalo žáky k vynalézavosti, tvořivosti a vytrvalosti. Především výuka předmětu dramatická výchova přináší žákům seberealizaci vlastního já, učí je poznávání se navzájem a pěstuje v nich pozitivní morální hodnoty. Kontrolní a cvičné práce jsou plánovány a realizovány. Ověřování literárních vědomostí probíhá formou písemného testu vždy po probraném tematickém celku. Písemné vyjadřování a stylistická dovednost jsou vyučujícími řádně ohodnoceny. Motivace a hodnocení mají velmi dobrou úroveň.

Vyučující jsou svým přátelským a vstřícným vystupováním pro žáky dobrým příkladem. Prostor pro komunikaci byl dostatečný. Žáci byli vedeni ke spontánnímu jazykovému projevu a polemické diskusi. Kvalitu komunikace kladně ovlivňovaly jednoznačné pokyny, konkrétní seznámení s vyučovací jednotkou, jasná formulace otázek. Vyučující měli pozitivní vliv na psychosociální podmínky výuky, úroveň jejich verbální a neverbální komunikace byla velmi dobrá. Interakce a komunikace mají nadprůměrnou úroveň.

Celkově je sledovaná výuka českého jazyka a literatury, dějepisu, literárního semináře a dramatické výchovy na velmi dobré úrovni.

Cizí jazyky (anglický, německý, francouzský)

Plánování učiva je zajištěno časově tematickými plány. Předložené plány německého jazyka, anglického jazyka a semináře z britské a americké literatury jsou vypracovány podrobně a promyšleně ve čtyřletých studijních cyklech, jsou konkrétní, obsáhlé a funkční a zajišťují kontinuitu učiva v souladu s požadavky učebních osnov pro jednotlivé ročníky. Tematické plány byly projednány v předmětových komisích cizích jazyků a jejich platnost pro letošní školní rok byla stvrzena předsedkyněmi komisí a ředitelkou školy. Z rozhovoru s vedoucí komise cizích jazyků vyplynulo, že se vyučující schází pravidelně i operativně, bezprostředně reagují na konkrétní potřeby a úkoly školy. Časově tematický plán francouzštiny nebyl inspekci předložen. Při kontrole tematických plánů vedením školy dne 8. 1. 2002 bylo poznamenáno, že existuje pouze pro 1. rok výuky. Aktuální příprava většiny sledovaných pedagogů byla promyšlená, což svědčí o profesionalitě a svědomitém přístupu vyučujících ke své práci. Kontrolou učebního plánu bylo zjištěno, že časová dotace hodin jednotlivých předmětů odpovídá ve všech ročnicích požadavkům schváleného učebního programu. Plánování a příprava výuky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Výuku sledovaných předmětů zajišťuje ve škole devět vyučujících, z nichž jedna učitelka anglického jazyka byla ve dnech konání orientační inspekce v pracovní neschopnosti. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje osm učitelů, jedna vyučující anglického jazyka je způsobilá pouze pedagogicky. Personální podmínky jsou velmi dobré.

S tímto ostře kontrastují materiální a psychohygienické podmínky pro výuku daných předmětů. Škola nemá v současné době žádnou specializovanou učebnu cizích jazyků. Výuka probíhala

v kmenových třídách, které svou velikostí, vybavením a výzdobou nemotivovaly žáky k cizojazyčnému vzdělávání. Některé z používaných tříd jsou velmi stísněné a neútulné, bez umyvadel a tekoucí vody. Nepřipravené špinavé tabule na počátku hodiny působily v mnoha hospitovaných hodinách velmi nepodnětně (při výuce francouzštiny vyučující přepisovala nesmazanou tabuli z předchozí hodiny). V učebnách nebyly didaktické pomůcky, chyběly gramatické přehledy, mapy a podstatně větší názornost k reáliím. Pozitivně lze hodnotit promyšlený výběr moderních jazykových učebnic s pracovními sešity pro daný typ školy. Stávající materiální zázemí je dočasné, dle sdělení ředitelky, se škola v krátké době přestěhuje do nových rekonstruovaných prostor. Celkově jsou psychohygienické a materiální podmínky pro výuku cizích jazyků pouze vyhovující.

Organizace, formy a metody práce se lišily mezi jednotlivými vyučujícími v závislosti na jejich praxi a zkušenostech.

V nadprůměrně hodnocených hodinách anglického a německého jazyka byla strukturace činností promyšlená, s logickým sledem jednotlivých činností. Ve výuce se snažili vyučující uplatňovat moderní metody jazykové výuky s využitím textového materiálu zaměřeného na samostatnou práci žáků a rozvíjení řečových dovedností. Komunikativní složka byla v těchto vyučovacích hodinách dominující. Byla využita účinným způsobem i audionahrávka. Žákům byly zadávány převážně tvůrčí a variabilní činnosti, do výuky byla zařazena skupinová práce a párová konverzace. Aktivní činnosti žáků byly vyučujícími velmi dobře koordinovány. Sledované vyučovací hodiny měly spád, žáci s učiteli velmi pěkně spolupracovali, vyučování mělo cizojazyčnou atmosféru. Účelně byly využívány učebnice a další učební texty. Výuka byla vedena odborně a věcně správně.

V průměrně hodnocených hodinách anglického a německého jazyka probíhala výuka převážně rutinním způsobem, formou frontálně řízeného rozhovoru s dominantním projevem pedagoga. Většinou byla zaměřena na opakování již probraného učiva bez podnětné motivace a účinných metodických postupů. Výuka probíhala odborně a věcně správně, chyběly však účinné komunikativní formy práce, vstupní a průběžné motivace činností a v závěru hodin hodnocení výkonů žáků učitelem. Cizojazyčná atmosféra chyběla především v začínajícím ročníku primy při výuce angličtiny, kde časté neurovnané a chaotické přecházení z cizího jazyka do mateřského působilo velmi rušivě i v případech zadávání jednoduchých pokynů.

Hospitované hodiny francouzštiny byly jednotvárné, žáci prakticky celou hodinu plnili jeden úkol. Naplánované učivo nebylo přizpůsobeno úrovni žáků, při frontálním postupu vyučující vyžadovala od všech prakticky totéž. Naprostá většina žáků základním pokynům nerozuměla. Vnitřní diferenciací třídy, diferenciací úkolů a domácích cvičení zaznamenány nebyly. Maximum úkolů provedla vyučující sama, z nedostatku času se spokojovala s velmi jednoduchými, často jednoslovnými odpověďmi. Efektivita těchto hodin byla velmi nízká. V organizaci, formách a metodách výuky byla zjištěna pozitiva zhruba v rovnováze s negativy.

Jako nejsilnější motivační nástroj se objevila v některých hodinách pochvala. V této oblasti vychází většina vyučujících z automatického zájmu gymnaziálních žáků o daný předmět. V závěru hospitovaných hodin však často chybělo potřebné utřídění a prostor pro poskytnutí zpětné vazby o chybách, které by vedly žáky k sebehodnocení. Menší pozornost věnují učitelé kontrole a hodnocení písemných projevů žáků. Pracovní a školní sešity v anglickém jazyce nejsou učitelkou kontrolovány ani v začínajícím studijním ročníku (prima). V některých ročnících vyššího gymnázia nejsou zcela v souladu s požadavky učebních osnov zadávány předepsané pololetní písemné práce. Celkově je oblast motivace a hodnocení žáků průměrná.

V protikladu s tím patří oblast komunikace a vzájemné interakce učitel – žák k lépe hodnoceným oblastem ve výuce cizích jazyků. Ve většině hodin anglického a německého jazyka byl patrný velmi pěkný přístup učitelů k žákům s respektováním jejich osobnosti. Projev

vyučujících byl kultivovaný, vedení hodin probíhalo na profesionální úrovni, při výuce převládalo příjemné pracovní klima a prostředí zájmu. Učitelé zde byli přirozenými autoritami a zdrojem informací. Žáci se nestyděli zeptat na cokoli, dostávalo se jim fundovaných a konkrétních odpovědí. V hodinách francouzštiny působili žáci zakřiknutě, vzhledem k neporozumění jednotlivým pokynům reagovali pozdě, žádné dotazy nevznášeli. Hodiny působily napjatě a nervózně. Oblast komunikace a interakce je hodnocena převážně jako velmi dobrá.

Na základě zjištěných skutečností je průběh vzdělávání v cizích jazycích celkově hodnocen jako průměrný.

Matematika, matematický seminář

Časová dotace matematiky je v tercii, kvartě a sextě osmiletého studia, v prvním a druhém ročníku čtyřletého studia zvýšena o jednu hodinu nad rámec učebních plánů schválených MŠMT ČR. Školní kurikulum předmětů, tj. tematické plány, respektuje schválené učební osnovy. Pro zájemce o matematiku je od septimy otevřen matematický seminář, ve kterém se učí doporučené rozšiřující učivo. V přípravě pedagogů na hodiny převažuje obsahová složka nad metodickou. Plánování a příprava výuky mají velmi dobrou úroveň.

Výuka je zajištěna čtyřmi odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími; jeden učitel má praxi nad 20 let a tři zbývající nad 30 let. Hospitováno bylo u třech z nich. Hodiny probíhaly v kmenových třídách, jejichž vybavení je standardní, ale pro matematiku není potřebně didakticky podnětné. Kromě tradičních prostorových modelů těles, běžných rýsovacích potřeb a zpětných projektorů, nedisponuje škola dalším didaktickým vybavením. Při sledovaných hodinách se pracovalo pouze s křídou a tabulí. Výuka byla zaměřená především na procvičování, nebyl při ní vytvořen prostor pro relaxaci, chyběla změna tempa a jeho gradace. Vhodné není zařazování matematiky na pátou a šestou vyučovací hodinu. Celkově jsou podmínky výuky průměrné.

Variabilní formy a metody se uplatňují více při vyučování v nejnižších ročnících osmiletého studia. Ve většině sledovaných hodin převažovaly tradiční činnosti postavené na frontální práci s větší či menší aktivací a zapojením žáků. Nové poznatky se odvozují z předchozích znalostí, výroky a tvrzení se dokazují, učivo je interpretováno věcně správně. Práci v nižších ročnících osmiletého studia provází spěch, ve vyšších ročnících zas metodická neobratnost a malá efektivita. Hodinám chybí závěrečné shrnutí, výuka přechází do přestávek. Rutinní styl práce učitelů málo rozvíjí myšlenkovou samostatnost žáků. Organizace, formy a metody výuky jsou průměrné.

Úvodní motivace je prováděna formou seznámení s cílem a obsahem učiva. Při sledovaných hodinách bylo jen výjimečně zaznamenáno ústní zkoušení a následné hodnocení. Podklady pro klasifikaci získávají učitelé především z písemných prací; četnost jejich zadávání je obvyklá. Pedagogové jsou ve svých požadavcích na žáky nároční, časté je ukládání domácích cvičení. Motivace a hodnocení žáků jsou průměrné.

Atmosféra při výuce je pracovní, ale nezáživná. Sledované hodiny byly monologem vyučujících, kteří svým nevlídným projevem negativně ovlivňují psychosociální podmínky výuky (prostředí důvěry, spolupráce a přiměřené tolerance). V jejich ústním i písemném vyjadřování se vyskytují věcné a odborné chyby. Komunikační schopnosti žáků při matematice rozvíjeny nejsou. Interakce a komunikace jsou pouze vyhovující.

Celkově je úroveň výuky matematiky průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Celkově je sledovaná výuka českého jazyka a literatury, dějepisu, literárního semináře a dramatické výchovy na velmi dobré úrovni; výuka cizích jazyků, matematiky a matematického semináře je na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka má zpracovanou koncepci rozvoje školy. Z pohledu dlouhodobého plánování lze její hlavní cíle rozdělit do dvou oblastí. V první, tj. ve výchovně vzdělávací činnosti, vychází koncepce z principů, které patří mezi základní atributy každého gymnázia (pestré nabídky studijních možností, využití interaktivních metod, absolvent jako rozvinutá osobnost připravená ucházet se o studium na vysoké škole). Ve druhé, tj. v oblasti působení na postoje a hodnotový systém žáků a zaměstnanců, preferuje principy a obecně platné cíle, které jsou základním posláním každé školy (demokratické řízení, dobrovolné převzetí odpovědnosti za sebe a za svou práci, společné hodnocení, respektování osobnosti, chápání individuality, pochopení sama sebe, porozumění druhým, atd.). Koncepce neuvádí metody, formy a prostředky, jak těchto cílů dosáhnout, jak vyhodnocovat jejich plnění.

Z pohledu střednědobého plánování se jako velmi dobré jeví stanovení tzv. ideových cílů na příslušný školní rok. Jsou zaměřeny zpravidla na zahraniční kontakty a mimoškolní aktivity školy. Gymnázium Čelákovice je řadu let zapojeno do vzdělávacího projektu Sokrates, kde v rámci několika úspěšně realizovaných mezinárodních projektů spolupracuje se zahraničními školami (v letošním školním roce se v rámci projektu „Tolerance pro nové Milénium“ organizuje výměnný pobyt studentů a učitelů v Belgii). Žáci nižšího gymnázia se již po několikáté úspěšně prezentovali v celostátním kole projektu „Občan“. Studenti vydávají řadu let velmi kvalitní studentský časopis „Almanach“, v němž vyjadřují své názory, připomínky a prezentují svoji vlastní tvorbu.

Krátkodobé plánování na škole představuje *Roční plán práce*, který spolu s materiálem *Obvyklé termíny roku* zahrnuje údaje pro zajištění chodu školy. Materiály mají standardní úroveň.

Škola se řídí Generalizovaným učebním plánem čj. 20 594/99-22 ze dne 5. 5. 1999 schváleným MŠMT ČR pro osmiletý studijní cyklus. Vedením školy je vnitřní plán školy rozpracován od třídy primy do třídy septimy (chybí oktáva) u osmiletého studijního cyklu a pro 1. a 2. ročník čtyřletého gymnázia pro cyklus čtyřletý. Celkové přidělení disponibilních hodin, které určuje ředitel školy, do celého osmiletého a čtyřletého cyklu, chybí. Během školního roku 2001/2002 změnila ředitelka školy vnitřní učební plán tím, že pevně zařazený předmět francouzský jazyk ve třídě kvartě A zrušila a žáci, kteří měli tento předmět jako povinný, navštěvují od 2. pololetí předměty jiné (ruský jazyk, sportovní hry, anglický jazyk - cvičení a o jednu vyučovací hodinu mají navýšen předmět informatika a výpočetní technika). V třídní knize třídy kvarty A tuto podstatnou změnu ve skladbě předmětů není možné vyčíst, jelikož ruský jazyk je uváděn jako předmět nepovinný namísto předmětu povinného.

Jako zásadní nedostatek bylo zjištěno, že v učebním plánu školy je v prvním ročníku osmiletého gymnázia (prima) výuka posílena předmětem dramatická výchova, který učební plán schválený MŠMT ČR vůbec neuvádí (předmět je v učebním plánu uveden nad rámec stanovených předmětů MŠMT ČR) a, že tři žáci třídy septimy A a dva žáci septimy B přesahují povolený rámec učebního plánu třiceti jedna vyučovacích hodin o jednu hodinu (škola vykazuje učební plán pěti žáků tříd septim jako povinný).

Škola nabízí velmi širokou škálu volitelných předmětů z oblasti humanitní, přírodovědné a informatiky. Zápisy v třídních knihách u přehledu předmětů pro školní rok 2001/2002 a třídní výkazy žáků neuvádějí jednoznačně pojem volitelný předmět a zpravidla nespecifikují, který předmět patří do předmětů povinných a nepovinných. I Výroční zpráva o činnosti školy za rok 2000/2001 uvádí jen volitelné předměty, ale mnohé jsou vyučovány pouze jako nepovinné (sborový zpěv, fotografování, basketbal, florbal apod.).

Vzhledem k výše uvedeným zásadním nesrovnalostem, které byly v učebním plánu školy shledány, je plánování učiva neprůhledné, pro kontrolu neúplné, v několika případech v rozporu s učebním plánem schváleným MŠMT ČR.

Inspekci byly dále předloženy plány kontrolní činnosti a plán výchovného poradenství. Písemná podoba těchto plánů je po obsahové i administrativní stránce obvyklá.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování je pouze vyhovující.

Organizování

Organizační struktura školy je funkční a popisuje ji následující schéma: ředitelka školy, zástupce ředitelky školy, výchovní poradci (pro nižší a vyšší stupeň gymnázia), vedoucí předmětových sekcí (humanitní, přírodovědné), vedoucí předmětů, učitelé, nepedagogičtí pracovníci (ekonomka, hospodářka a uklízečky). Základním dokumentem v této oblasti je *Organizační řád*. Vedle pracovních povinností zaměstnanců obsahuje i základní organizační pokyny k celkovému chodu školy a má obvyklou úroveň.

Organizaci výchovně vzdělávací činnosti upravují školní řády pro nižší a vyšší stupeň gymnázia a rozvrh hodin.

Oba školní řády stanovují dobu zahájení denního vyučování a dále pak 13, resp. 14 povinností žáka. Z hlediska výchovného mají pouze příkazový charakter, nejsou zpracovány v souladu s Úmluvou o právech dítěte a jejich obsah je zastaralý. Mimo jiných povinností obsahují příkazy typu: „S okny můžete manipulovat jen pod dozorem vyučujícího., Po poslední vyučovací hodině zvedněte židle na stoly., Respektujte klid u ředitelny školy., Ručníky užívejte pouze vlastní.“ Školní řády nevytvářejí potřebný rámec pro pozitivní fungování školy a svým pojetím jsou pro žáky nemotivující. Bod 7. školního řádu pro nižší a bod 8. školního řádu pro vyšší gymnázium uvádějí povinnost rodičů omlouvat nepřítomnost studenta do dvou dnů, což je v rozporu s obecně závaznými právními předpisy.

V rozvrhu hodin nejsou dodrženy psychohygienické zásady a pravidla. Matematika se vyučuje 5. a 6. vyučovací hodinu, často je do rozvrhu zařazován 7 hodinový blok povinných a volitelných předmětů.

Ve škole je ustanovena Rada školy a Studentská samospráva. Spolupráce školy s rodiči je dle sdělení ředitelky školy velmi dobrá. Rada je kontrolním i poradním orgánem pro vedení školy, jejím posledním doporučením je vést studenty více k četbě. Prostřednictvím zadávaných dotazníků získává vedení školy zpětnou vazbu o činnosti školy od učitelů, žáků i rodičů. Jako problematické se jeví vedení samosprávy tzv. patronem, voleným studenty z řad vyučujících. Škola jako celek je z pohledu členů rady hodnocena převážně kladně.

Informace uvnitř školy jsou předávány tradičním způsobem (měsíční provozní porady, informační nástěnky, osobní jednání, schránky učitelů v sekretariátu školy, atd.). Rodiče jsou informováni na třídních schůzkách, veřejnost v městském zpravodaji, okresním tisku, na webových stránkách školy a dvakrát ročně se pořádá den otevřených dveří.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 neobsahuje všechny zákonem požadované údaje. U přehledu učebních plánů chybí schvalovací doložky ministerstva a

nejsou v ní kompletní údaje o pracovnících školy, jejich kvalifikaci, praxi a způsobilosti. Zpráva pouze konstatuje stav věci, neprovádí analýzu a v některých oblastech má nižší vypovídací hodnotu.

Vedení školy nevytvořilo vhodné podmínky pro výkon školní inspekce. Při zahájení kontrolní činnosti nebyly připraveny předem požadované materiály a dokumenty a během inspekční návštěvy byly předávány vedením školy zdlouhavě, v neúplné podobě a v mnohých případech byla jejich úroveň pro kontrolu neprůkazná (učební plán školy, třídní výkazy žáků, třídní knihy ...).

Celkový systém organizace činnosti školy je průměrný.

Vedení a motivování pracovníků

Z hlediska stylu řízení převládá orientace na plnění úkolů stanovených ročním plánem. Operativní řízení školy má svůj stanovený řád a je promyšlené. Při vedení pracovníků má ředitelka snahu uplatňovat demokratický styl řízení, ale tuto skutečnost se jí nedaří podle názoru některých učitelů, rodičů a žáků zcela naplňovat. Atmosféra v pedagogickém sboru není pospolitá.

Ředitelka školy reaguje na progresivní podněty ve školství a aktuálně se je snaží zařazovat do výchovně vzdělávacího programu. Ve škole jsou vytvořeny podmínky pro uplatnění kreativity a iniciativy řady pedagogů. Ředitelka doporučuje a volí vzdělávací kurzy a semináře pro učitele podle zájmu a potřeb školy a podporuje jejich samostatné aktivity. Při výběru učitelů a zaměření dalšího profesního vzdělávání vychází vedení z aktuálních i předpokládaných potřeb školy.

Personální situace školy je příznivá, pedagogický sbor je stabilizovaný a jeho převážnou část tvoří mladí perspektivní pedagogové a učitelé produktivního věku.

Škola má zpracovaný Vnitřní platový předpis platný od 1. 9. 2001. Při vedení a motivování pracovníků prosazuje ředitelka dobrovolnou pracovní kázeň a iniciativu. Pro jejich hodnocení jsou písemně stanovena kritéria, která mají motivující charakter. V praxi se dodržují a všichni pracovníci s nimi byli seznámeni. Škola vytváří odpovídající podmínky pro uplatnění tvořivosti vyučujících, preferovaná je iniciativa a aktivity nad rámec pracovních povinností.

Odborná i metodická pomoc je v tomto školním roce zajištěna jedné začínající vyučující formou uvádějícího učitele. Její pedagogickou práci sleduje rovněž ředitelka školy.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků je na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře je vytvořen a zakotven v materiálu *Plán kontrol do úrovně zástupce*. V něm jsou uvedeny týdenní, měsíční, čtvrtletní, pololetní a celoroční úkoly všech zaměstnanců školy v oblasti kontroly. Zda jsou výsledky kontrol a jejich analýza projednány s pracovníky školy nelze zjistit, jelikož závěry z provozních porad a pedagogických rad tuto skutečnost neuvádějí.

Hospitační činnost provádějí ředitelka školy a její zástupce. Ke dni inspekce bylo vedením školy provedeno 9 hospitací (z toho 6 v hodinách francouzského jazyka, 2 v hodinách anglického jazyka a 1 v hodině chemie). Hospitační činnost není plánována a její objem je nedostačující. Vedení školy nevyužívá možnosti pověřit hospitační činností další vyučující, např. vedoucí předmětových sekcí, vedoucí předmětů, zkušené učitele atd.

Zásadní nedostatky byly zjištěny ve vedení třídních knih, třídních výkazů a protokolů o ukončování studia.

Třídní kniha sexty A uvádí v seznamu povinných předmětů předmět český jazyk a literatura a předmět český jazyk - cvičení, předmět anglický jazyk a předmět anglický jazyk - cvičení, předmět matematika a předmět matematika - cvičení, avšak na vysvědčení jsou správně uváděny jako tři předměty český jazyk a literatura, anglický jazyk, matematika. Předměty pěvecký sbor a volejbal jsou nesprávně uváděny v povinných předmětech. Tyto nesrovnalosti se objevují i v dalších třídních knihách.

Nedostatky při vedení třídních výkazů (důležitého dlouhodobě archivovaného dokumentu) ohrožují jejich případnou použitelnost v budoucnosti. Škola nedodrжуje stanovenou formu tiskopisů, na kterých je dokumentace vedena. Třídní výkazy žáků nerozlišují vůbec dělení povinných a nepovinných předmětů, klasifikace není prokazatelně stvrzována podpisy pedagogů, údaje ve výkazech jsou sporné (např. žákyně klasifikovaná při opravné zkoušce nedostatečnou má v přehledu třídy uvedený dostatečný prospěch) a používaná forma tiskopisů neobsahuje všechny položky formy stanovené závaznou právní normou.

Protokoly o ukončování studia žáků třídy 8. A, školní roku 2000/2001 jsou vyplněny neúplně.

Hodnocení prospěchu a chování žáků se provádí standardním způsobem na pedagogických radách. Pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků využívá škola srovnávací testy (Kalibro, Cermat) a sleduje úspěšné výsledky v předmětových olympiádách.

Sytém kontroly je vytvořen, v jeho účinnosti a rozsahu jsou citelně slabá místa. Celkově je jeho úroveň pouze vyhovující.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Celkově jsou podmínky vzdělávání průměrné. Zásadní nedostatky se vyskytují v oblasti plánování a vedení povinné školní dokumentace.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Kontrole byly předloženy tři různé varianty úpravy rozpočtu od Školského úřadu Praha - východ, všechny sestavené k 1. 11. 2000. Podle úpravy rozpočtu, která byla použita při vyúčtování příspěvku poskytnutého ze státního rozpočtu v roce 2000 činil příspěvek na provoz celkem 7,331.796 Kč (včetně příspěvku na stravování ve výši 270.060 Kč), z toho příspěvek na platy zaměstnanců školy byl 4,230.464 Kč, na OPPP 20.000 Kč, zákonné odvody včetně povinného přidělu do FKSP 1,572.272 Kč a částka na ONIV činila 1,239.000 Kč. Dle účetní evidence a výpisů z účtu ČNB obdržela ve skutečnosti škola příspěvek ze státního rozpočtu na neinvestiční výdaje v celkové výši 7,333.060 Kč.

Závazné ukazatele rozpočtu na rok 2000 nebyly překročeny. Při vyúčtování příspěvku škola odvedla zpět do státního rozpočtu celkem 60 Kč (úspora mezd 41 Kč, OPPP 2 Kč a odpovídající část odvodů ve výši 17 Kč).

V roce 2000 škola hospodařila s nulovým hospodářským výsledkem, přičemž v hlavní činnosti vznikla ztráta 2.147 Kč. V průběhu roku začala provozovat hospodářskou činnost. V této oblasti organizace dosáhla zisku 2.147 Kč, čímž došlo k vyrovnání ztráty z hlavní činnosti.

V rámci hospodářské činnosti škola poskytuje tyto služby: kopírování, za poplatek umožňuje přístup k internetu mimo vyučovací hodiny, organizování plesů. Tyto činnosti škola neměla od zřizovatele v roce 2000 povoleny (v průběhu inspekce škola obdržela 1. dodatek ke zřizovací listině, na základě kterého je škola oprávněna doplňkovou činností vykonávat dnem vydání živnostenského oprávnění), přesto byly od září v účetnictví analyticky sledovány tržby a adekvátní část nákladů na tyto činnosti. V prvních třech čtvrtletích byly tyto činnosti účtovány v rámci hlavní činnosti.

Pro vedení účetnictví používá účetní jednotka prostředků výpočetní techniky. Výstupní údaje jsou také v písemné formě. Organizace má vypracovaný oběh účetních dokladů a vnitřní směrnici k evidenci a odpisování majetku. V některých případech bylo kontrolou zjištěno chybné účtování, např. při nákupu známek není požito účtu 263 Ceniny. V pokladní knize a na některých dokladech je nedovoleným způsobem opravováno přelepováním. Část výdajů pokladny není náležitě doložena. Při výběru dotace pokladny není v příjmových pokladních dokladech uvedena osoba, která peněžní hotovost vyzvedla. Porovnáním údajů ve výkazech a ve výstupech z účetnictví nebyl zjištěn rozdíl.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Pro hospodaření s prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) v roce 2000 má škola vypracovanou směrnici a rozpočet. V rozporu s platným předpisem je ve směrnici o hospodaření s FKSP na rok 2000 stanoveno čerpání na občerstvení při výročních poradách a na jazykový kroužek. Tato chyba ve vnitřních směrnících se projevuje i ve skutečném nedovoleném čerpání prostředků v průběhu roku. Ve výdajích v hotovosti je čerpáno za občerstvení bez přiložené presenční listiny, za dárky na jiné účely, než stanoví předpis a mnohdy není ani uveden účel a obdarovaná osoba. Z FKSP byla vyplacena mzda za jazykový kroužek. V jednom případě byla poskytnuta záloha na projekt Socrates, která byla vrácena v následujícím roce. U některých výdajových pokladních dokladů není doložen doklad, stvrzenka či potvrzení o zaplacení. Povinný příděl 2% z vyplacených mezd byl prováděn měsíčně. Na začátku kontrolovaného období byl proveden povinný převod za prosinec a červenec 1999. V kontrolovaném období nebyla poskytnuta pracovníkům žádná půjčka, pouze dobíhaly splátky jedné půjčky z dřívějšího období. O těchto splátkách bylo chybně účtováno bez použití účtu 335 Pohledávky za zaměstnance. V závěru roku nebyl dodržen okruh rozvahy v porovnání stavu fondu a bankovního účtu.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Skutečné provozní náklady školy v roce 2000 byly 1,596.557 Kč. Příspěvek ze státního rozpočtu činil 1,510.656 Kč, tj. 94,6 % celkových ostatních neinvestičních nákladů organizace.

V roce 2000 měly ostatní neinvestiční náklady následující strukturu:

Nákladový druh	Skutečná výše (v Kč)	Podíl na celkových ONIV (v %)
----------------	----------------------	-------------------------------

Spotřeba energie	582.551,40	36,5
Spotřeba materiálu	125.076,--	7,8
Nájemné	185.630,--	11,6
Odpisy	106.471,--	6,7
Učebnice a učební pomůcky	92.460,06	5,8
Cestovné	41.984,95	2,6
Služby pošt a telekomunikací (vč. internetu)	78.139,30	4,9
Ostatní	384.244,40	24,1

Škola sídlí v budově, která je majetkem města. Výše nájemného je stanovena na základě smlouvy o nájmu nebytových prostor uzavřené mezi Městem Čelákovice a Gymnáziem Čelákovice. Prostředky na úhradu nájemného a odpisy byly škole přiděleny účelově. Výše odpisů byla přidělena do Fondu reprodukce investičního majetku (dále jen FRIM). Prostředky tohoto fondu má škola uloženy na samostatném účtu u peněžního ústavu. Zůstatek účtu k 1. 1. 2000 však neodpovídal zůstatku FRIM. V průběhu roku 2000 nedošlo k žádnému pohybu finančních prostředků na tomto účtu, škola pouze platila poplatky za jeho vedení. Celkem bylo v roce 2000 na těchto poplatcích zapláceno 1.133,11 Kč.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000 je součástí výroční zprávy o činnosti školy. Je v ní uvedena výše a struktura příjmů a výdajů v letech 1994 - 2001, přičemž v roce 2001 jde o plánované hodnoty. Údaje za rok 2000 jsou v oblasti příjmů i výdajů nepřesné a neodpovídají údajům z Výkazu zisku a ztrát k 31. 12. 2000. Ve výroční zprávě jsou zmíněny výsledky kontrol hospodaření provedené Okresním úřadem Praha - východ, Finančním úřadem Brandýs nad Labem, Okresní správou sociálního zabezpečení Praha - východ a Všeobecnou zdravotní pojišťovnou. K výroční zprávě jsou přiloženy kopie účetních výkazů sestavených k 31. 12. 2000.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Kontrolou využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu na NIV v roce 2000 bylo zjištěno neoprávněné čerpání prostředků FKSP. V dalších sledovaných oblastech k neefektivnímu čerpání státních prostředků nedošlo.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Dočasné umístění školy

Gymnázium má sídlo v budově města, která je od března loňského roku v rekonstrukci. Dočasně je škola umístěna ve státní budově bývalého internátu strojírenského učiliště a v budově soukromé školy, která je v sousedství. Toto provizorium má prokazatelně negativní vliv na materiální a psychohygienické podmínky výuky.

Dotazník pro rodiče

Dotazník pro rodiče byl zadán 90 respondentům, 47 dotazníků bylo vráceno zpět a statisticky vyhodnoceno (viz přílohy inspekční zprávy). 40 vyplněných dotazníků uvádělo klady a zápory života školy.

Uváděné klady:

- zvládnutí výuky v době přestavby budovy školy
- vybavení školy počítači a přístup k Internetu
- mimoškolní aktivity (zahraníční zájezdy, návštěvy divadel, ...)
- část výuky a učitelů je chválena

Uváděné zápory:

- špatný přístup některých učitelů a ředitelky školy k žákům
- kvalita výuky některých učitelů
- úroveň výuky jazyků
- kvalita výchovného poradenství
- rozvrh hodin
- kvalita stravování

Dotazník pro žáky

Dotazník pro žáky byl zadán 90 respondentům, 49 dotazníků bylo vráceno zpět a statisticky vyhodnoceno (viz přílohy inspekční zprávy).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 12 813/96-60-03 ze dne 26. 7. 1996 s účinností od 1. 9. 1996
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 12 098/99-21 ze dne 27. 1. 1999 s účinností od 1. 3. 1999
- Změna zřizovací listiny - Dodatek č. 1 č.j. 12 166/99-21 ze dne 21. 1. 1999 s účinností od 1. března 1999
- Zřizovací listina č.j. OŠMS/5912/2001 ze dne 6. prosince 2001 vydaná Středočeským krajem s účinností od 1. října 2001
- Změna zřizovací listiny - Dodatek č. 1 č.j. OŠMS/1007/2002 ze dne 12. února 2002
- Jmenovací dekret ředitelky školy č.j. 22056/94-60 ze dne 31. 8. 1994, vydaný MŠMT ČR
- Výroční zpráva Gymnázia Čelákovice za školní rok 2000/2001
- Koncepce rozvoje školy
- Ideové cíle roku 2001/2002
- Plán kontrol do úrovně zástupce
- Plán výchovného poradenství – školní rok 2001/2002

- Řád školy pro nižší (vyšší) gymnázium
- Organizační řád
- Rozvrh hodin pro školní rok 2001/02
- Tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2001/02
- Personální dokumentace zaměstnanců školy
- Třídní knihy ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002
- Třídní výkazy (výtisk z PC)
- Zápisy z provozních porad a pedagogických rad
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- Podkladová inspekční dokumentace pro střední školy
- Vyhláška MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců
- Učební osnovy Gymnázia pro osmiletý a čtyřletý studijní cyklus schválené MŠMT ČR dne 5. 5. 1999, č.j. 20 596/99-22
- Inspekční zpráva z 19. 2. 1997, č. j. O-03 05/9798- 338Vk
- Smlouva o zřízení a vedení běžného účtu v československé měně Komerční bankou, a. s. ze dne 18. 10. 1994
- Smlouva o zřízení a vedení běžného účtu v české měně Komerční bankou, a. s. ze dne 19. 1. 1995 (účet FKSP)
- Smlouva o zřízení a vedení běžného účtu v české měně Komerční bankou, a. s. ze dne 19. 1. 1995 (investiční účet)
- Smlouva o nájmu nebytových prostor uzavřena mezi Městem Čelákovice a Gymnáziem Čelákovice dne 1. 8. 1996 + 5 dodatků ke smlouvě
- Dohoda o hmotné odpovědnosti ze dne 12. 1. 1996 (vedení pokladny)
- Výkaz zisku a ztráty sestavený k 31. 12. 2000 (Výsledovka Úč ROPO 4-02)
- Rozvaha rozpočtových a příspěvkových organizací sestavená k 31. 12. 2000 (Rozvaha Úč ROPO 3-02)
- Zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem za rok 2000 č.j. 130/7128/2001
- Vyúčtování příspěvku poskytnutého ze státního rozpočtu v roce 2000
- Rozpočet na rok 2000 sestavený dle zahajovacích výkazů k 30. 9. 2000, resp. 15. 10. 2000 (vazba na úpravu rozpočtu k 1. 11. 2000)
- Rozpočet na rok 2000 po úpravě k 1. 11. 2000 (2 verze)
- Hlavní kniha za rok 2000
- Účtový rozvrh na rok 2000
- Pokladní kniha za rok 2000
- Výpisy z účtu u ČNB za rok 2000
- Účetní doklady za rok 2000
- Vnitřní směrnice platná od 1. 1. 1998
- Oběh účetních dokladů ze dne 2. 9. 1996
- Rozpočet FKSP na rok 2000

- Obecná směrnice k čerpání prostředků FKSP

ZÁVĚR

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v českém jazyce a literatuře, dějepisu, dramatické výchově, literárním semináři, cizích jazycích, matematice a matematickém semináři

Plánování a příprava výuky sledovaných předmětů je na velmi dobré úrovni, vesměs vynikající je její personální zajištění. Nejhůře hodnoceným jevem jsou materiální podmínky výuky, které jsou kromě předmětů z humanitní sekce předmětů (zde průměr), hodnoceny jako pouze vyhovující. Vesměs průměrné jsou oblasti psychohygienických podmínek, organizace, forem a metod výuky a oblast motivace a hodnocení žáků. Velmi dobrá je oblast interakce a komunikace, výjimku tvoří interakce a komunikace v matematice (zde citelně slabá místa).

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledované oblasti průměrná až velmi dobrá.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V rozsahu a účelnosti plánování a v oblasti kontrolních mechanismů jsou citelně slabá místa; v kvalitě a funkčnosti organizačního uspořádání školy, v efektivnosti vedení a motivování pracovníků jsou klady a záporny v rovnováze.

Porušení obecně závazných právních předpisů bylo zjištěno v oblasti plánování a vedení povinné školní dokumentace.

Celkově jsou podmínky vzdělávání vytvořené vedením školy průměrné.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Porušení obecně závazných právních předpisů bylo zjištěno při hodnocení efektivnosti čerpání prostředků FKSP. V dalších sledovaných oblastech nebylo zjištěno neefektivní čerpání státních prostředků.

Vývoj školy od poslední inspekce

Poslední inspekce proběhla ve škole ve dnech 27. až 30. 1. 1997, kontrolní zjištění jsou zaznamenané v inspekční zprávě č.j. O-03 05/9798-338Vk. V porovnání obou inspekcí je možno konstatovat:

- *v oblasti průběhu a výsledků vzdělávání došlo k posunu negativním směrem, neboť v roce 1997 bylo 81% sledovaných hodin nadprůměrných až výborných,*
- *k posunu negativním směrem došlo i v oblasti podmínek vzdělávání, zvláště pak v oblasti plánování, kontrolních mechanismů a ve vedení povinné školní dokumentace,*
- *hospořádáním školy se inspekční tým při poslední státní kontrole podrobně nezabýval, neboť v něm nebyl odborník na tuto problematiku; nelze tedy posoudit jak se tato oblast vyvíjela, lze jen konstatovat, jaký je současný stav.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Kába	P. Kába v.r.
Členové týmu	Mgr. Jana Minaříková	J. Minaříková v.r.
	Mgr. Iva Kadeřábková	I. Kadeřábková v.r.
	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Dana Drlíková Ludmila Vacková	

V Příbrami dne 18. března 2002

Přílohy:

1. Dotazník pro rodiče - základní a střední školy
2. Vyhodnocení dotazníku pro rodiče
3. Dotazník pro žáky
4. Vyhodnocení dotazníku pro žáky - Část A)
5. Vyhodnocení dotazníku pro žáky - Část B)

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. března 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Věra Šumanová

V. Šumanová v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Odbor školství KÚ Praha	2002-04-26	025 112/02-5142
Rada školy	2002-04-26	025 113/02-5142

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2002-04-12	025 99/02-5142	Připomínky byly podány.